

Rezumat al bilanțului celui de-al 28-lea an de activitate al Asociației Germane de Cultură și Educație a Adulților Reșița 10 iulie 2014 - 5 iulie 2015

1. Prelegeri și după-amieze de video, activități specifice de păstrare a identității etnice

- Locul de desfășurare a celor 23 de după-amieze de video: Biblioteca Germană „Alexander Tietz“ din Reșița, care funcționează ca secție a Bibliotecii Județene „Paul Iorgovici“ Caraș-Severin. Ea a fost sărbătorită în data de 6 octombrie 2014, la 10 ani de la inaugurare, cu oaspeți din țară și de peste hotare;
- Au fost organizate manifestări specifice pentru perioada de Advent (de dinaintea Sărbătorii Crăciunului), cele dedicate zilei limbii germane în septembrie 2014, zilei naționale a Germaniei la început de octombrie 2014, cele în care s-a sărbătorit căderea zidului Berlinului în noiembrie 2014 și zilei naționale a minorităților din România în decembrie 2014, cele de Fășang, altele dedicate perioadei pascale, zilei de 9 mai, Zilei Europei, precum și cele dedicate zilei internaționale a femeii în martie, a mamei în mai și a copilului în iunie;
- Prelegeri cu varii subiecte, susținute de invitați din țară și de peste hotare (ex.: Werner Henn din Baden-Baden, Germania);
- Formația de dansuri populare germane „Enzian”, condusă de familia Mariane și Nelu Florea, reprezintă unul dintre pilonii principali ai activităților noastre culturale;
- Sărbătoarea hramurilor bisericilor romano-catolice din Oravița, Dognecea, Sasca Montană, Reșița, Tirol, Văliug, Rusca Montană, Gărâna, Anina - Sigismund, Slatina Timiș, Bocșa / Neuwerk, Caransebeșu Nou și Brezon, cu programe cultural-artistice adecvate evenimentului;
- Ciclul de manifestări „Toamna culturală germană la Reșița”, ediția a XII-a, 18 - 24 noiembrie 2014, având în plan central sărbătorirea a 27 de ani de activitate a Asociației Germane de Cultură și Educație a Adulților Reșița;
- Ciclul de manifestări „Primăvara culturală germană la Reșița”, ediția a XIII-a, 7 - 13 mai 2015, având în plan central Ziua Europei și a mamei (conform tradiției spațiului european de limbă germană);
- Ediția a XVI-a a manifestării „Gărâna culturală”, desfășurată în 20 - 21 septembrie 2014, ca o repetiție generală pentru „Decada Culturii Germane în Banatul Montan” - 2014;
- Participarea dansatorilor din Reșița și Tirol la programul special organizat cu prilejul zilelor naționale ale Austriei și Republicii Cehe, la Timișoara (31 octombrie 2014).

2. „Decada Culturii Germane în Banatul Montan”, activități literare, apariții editoriale și audio-video

- Ediția a XXIV-a a „Decadei Culturii Germane în Banatul Montan” s-a desfășurat în perioada 3 - 12 octombrie 2014, cu 46 de manifestări în următoarele localități: Anina -

Steierdorf, Bocșa, Caransebeș, Dognecea, Gărâna, Oravița, Oțelu Roșu, Reșița, Secu, Sasca Montană și Văliug;

- Punctul central al Decadei I-a constituit cea de-a XXI-a Sărbătoare a „Heimat“-ului germanilor din Banatul Montan, desfășurată în Secu, în 3 octombrie 2014;

- În cadrul Decadei s-au mai desfășurat, printre alte manifestări, întâlnirea anuală a corurilor și formațiilor muzicale germane la Reșița (ediția a XII-a), Sărbătoarea de toamnă a Forumului German de Tineret din Bocșa, ediția a X-a și Festivalul Fanfarelor din Steierdorf - Anina, tot ediția a X-a. Au fost sărbătoriți de asemenea 15 ani de activitate a formației de dansuri populare germane „Enzian“ din Reșița și același număr de ani de activitate a cercului de teatru școlar „Rolf Bossert“, de asemenea din Reșița;

- „Zilele Literaturii Germane la Reșița”, ediția a XXV-a, s-au desfășurat în perioada 17 - 20 aprilie 2015, cu participanți din România, Slovenia, Austria și Germania;

- Lecturi literare cu prilejul altor manifestări, cu participarea scriitorilor Edith Guip-Cobilanschi și Stefan Ehling, ambii din Timișoara;

- Lansări de cărți în limba română organizate la Biblioteca Germană „Alexander Tietz“ din Reșița;

- De-a lungul anului de activitate s-au comemorat scriitorii și oamenii de cultură și literatură Georg Hromadka (la 30 de ani de la moarte) și Julius Meier-Graefe (la 80 ani de la moarte);

- Apariții editoriale în cel de-al 28-lea an de activitate:

a. *Bocșa: Viziuni = Bokschan: Visionen*. Editori și prefață: Gheorghe Jurma, Erwin Josef Țigla. Lectorat pentru germană: Waldemar König. Reșița: „Banatul Montan”, 2014;

b. Erwin Josef Țigla: *Die „Deutsche Vortragsreihe Reschitza“: Ein Rückblick auf 25 Jahre ihres Bestehens. Band I: Arbeitsberichte 19. November 1987 - 12. Juli 2012. „Deutsche Kulturdekade im Banater Bergland“: Rückschau auf die 21 Auflagen* (Asociația Germană de Cultură și Educație a Adulților Reșița: O retrospectivă la 25 de ani de la constituire. Volumul 1: Referate asupra activității din perioada 19 noiembrie 1987 - 12 iulie 2012. „Decada Culturii Germane în Banatul Montan”: o retrospectivă asupra a 21 de ediții). Lectorat: Waldemar König. Reșița: „Banatul Montan”, 2014;

c. Erwin Josef Țigla: *Die „Deutsche Vortragsreihe Reschitza“: Ein Rückblick auf 25 Jahre ihres Bestehens. Band II: Verzeichnis der entfaltenen Tätigkeit, 19. November 1987 - 12. Juli 2012* (Asociația Germană de Cultură și Educație a Adulților Reșița: O retrospectivă la 25 de ani de la constituire. Volumul 2: Activitatea desfășurată în perioada 19 noiembrie 1987 - 12 iulie 2012). Lectorat: Waldemar König. Reșița: „Banatul Montan”, 2014;

d. Erwin Josef Țigla: *Die „Deutsche Vortragsreihe Reschitza“: Ein Rückblick auf 25 Jahre ihres Bestehens. Band III: Gründungsmitglieder, Träger des „Alexander Tietz“-Preises, Ehrenmitglieder, Gästebuch, 19. November 1987 - 12. Juli 2012* (Asociația Germană de Cultură și Educație a Adulților Reșița: O retrospectivă la 25 de ani de la constituire. Volumul 3: Membrii la constituire, laureații Premiului „Alexander Tietz”, membrii de onoare, înscrieri în Cartea de onoare: 19 noiembrie 1987 - 12 iulie 2012). Lectorat: Waldemar König. Reșița: „Banatul Montan”, 2014;

e. *Heimat* (Ținutul natal). Editor: Erwin Josef Țigla. Lectorat: Waldemar König. Reșița: „Banatul Montan”, 2015;

f. Erwin Josef Țigla: „*Echo der Vortragsreihe*”, 1990 - 2014. *Eine Bibliografie* („Ecoul Asociației”, 1990 - 2014. O bibliografie). Lectorat: Waldemar König. Reșița: „Banatul Montan”, 2015;

- În cadrul celui de-al 28-lea an de activitate a apărut de asemenea CD-ROM-ul „Die Banater Berglanddeutschen“ nr. 12 (o documentare a activităților desfășurate de către etnia germană din Banatul Montan în perioada vara 2013 - vara 2014) și un CD-ROM „Suche nach Spuren der deutschen Vergangenheit in Sekul / Căutarea urmelor trecutului german în Secu”;

- Centrul de documentare „Cărți scrise de și despre germanii din România”, cu apariții de după 1989, este unic în felul său în arealul biblioteconomic din România. Acesta este situat în cadrul Bibliotecii Germane „Alexander Tietz” din Reșița și reunește pînă în prezent un număr de 2.157 titluri de apariții editoriale. Anual se editează un catalog al centrului. Cel din 2015 reunește din nou toate titlurile existente, numărând un total de 422 pagini;

- Revista lunară „Echo der Vortragsreihe“ („Ecoul Asociației“) apare neîntrerupt începând cu 1 februarie 1990. În luna iulie 2015 a ajuns la numărul 307. De asemenea au apărut un număr de 91 de ediții speciale dedicate diferitelor evenimente speciale ale etniei germane din Banatul Montan;

- Periodicul „împreună, miteinander, együttesen“ a apărut pînă în prezent de 39 de ori, din care un număr în acest an de activitate. Buletinul informativ „Info“ a apărut din nou în decembrie 2014, numărul total de apariții pînă în prezent fiind de zece;

- Asociația a editat în perioada de referință un număr de 19 plicuri filatelice ocazionale și a confecționat 18 ștampile poștale ocazionale, dedicate diferitelor evenimente organizate sau coorganizate de către noi. Totodată a realizat în cel de-al 28-lea an de activitate prin Monetăria Statului din București o medalie din cele nouă apărute pînă în prezent;

- Informații în limba germană privind activitatea desfășurată de etnia germană în municipiul Reșița și în Banatul Montan se pot obține accesând pagina web www.dfbb.ro, coordonată de ec. Waldemar Günter König (Reșița) și ing. Hugo Eduard Balazs (Stuttgart, Germania). Din aprilie 2015, dr. ing. Christian Paul Chioncel se ocupă de noua pagină de Facebook care se poate accesa și prin intermediul paginii web;

- Emisiunea săptămînală în limba germană la Radio Reșița este în continuare coordonată de Gerhard Chwoika și se poate asculta în fiecare joi, începând cu orele 19,10.

3. *Muzică și expoziții*

- Corul german „Franz Stürmer“, condus de prof. Elena Cozâltea, precum și formația muzicală „Banater Bergland“ cu prof. George Gassenheimer, ing. Karl Ludwig Lupșiasca, Vincenzo Cerra și Ioan Zelko sunt partenerii noștri cei mai importanți în activitățile muzicale. Ambele formații au fost prezente în ultima perioadă pe scene din țară, dar și în străinătate. Formației muzicale i s-a alăturat și Harry Bouda cu ghitara sa;

- O manifestare premergătoare sărbătorilor pascale a fost încununată de participarea corului „Fiamma“ al Parohiei romano-catolice „Maria Zăpezii“ și al corului „Strana Strămoșească“ al Parohiei ortodoxe române „Sfinții Apostoli Petru și Pavel“ din Reșița - Govândari;

- Concerte organizate la Biblioteca Germană „Alexander Tietz“ cu prilejul comemorării celor 70 de ani de la începutul deportării germanilor în fosta URSS, și cel de-al doilea, organizat cu

sprijinul cadrelor didactice și elevilor veniți la Reșița din partea Școlii Gimnaziale de Muzică „Filaret Barbu“ Lugoj;

- Au fost organizate expoziții cu prilejul celei de-a XII-a ediții a concursului cu caracter internațional „Copiii desenează ținutul natal“: la Suceava (8 august 2014), la Cernăuți în Ucraina (11 septembrie 2014) și la Losowa în Ucraina (26 mai 2015);

- Expoziții organizate, printre altele:

a. *Artă plastică*: a membrilor cercurilor de creație „Deutsche Kunst Reschitza“ (pictură) și „Jakob Neubauer“ (sculptură), coordonatori fiind Doina și Gustav Hlinka, respectiv George Molin; † Franz Binder (Reșița), Anton Ferenschütz (Bielefeld, Germania), Ioana Mihăiescu (Reșița), † Adriana Oancea-Șuteu (Timișoara), Annemarie Podlipny-Hehn (Timișoara), Dumitru Popescu (Timișoara), Attila Roczo (Oțelu Roșu), Maria Kornelia și Matei Schinteie (Covasna) și Maria Tudur (Reșița);

b. *Expoziții de fotografii*: Anca Căceu (Timișoara), Lucian Duca (Reșița), Klaus Fabritius (București), Luise și Francisc Finta (Timișoara), Zoltan Mikola (Covasna), Raimondo Mario Rupp (Lugoj) și Erwin Josef Țigla (Reșița);

c. *Expoziții de tip documentaristic*: organizate de Dorel T. Ușvad, dedicate lui „Eminescu și Viena” și celor 100 de ani de la debutul Primului Război Mondial, dar și cu prilejul împlinirii a 117 ani de la nașterea scriitorului reșițean Alexander Tietz și 30 de ani de la moartea lui Georg Hromadka, ambele organizate de Erwin Josef Țigla;

d. *Expoziții filatelice*: cele dedicată sfinților Elisabeta, Vincențiu de Paul, Tereza de Ávila, fericitului Frédéric Ozanam, dar și celor 100 de ani de la debutul Primului Război Mondial, toate din colecția Erwin Josef Țigla;

e. *Expoziții cu lucruri de mână*: cea dedicată zilei internaționale a femeii și cea cu lucrări de gobelin a Mariannei Chirilovici din Reșița;

- Două expoziții merită de asemenea evidențiate: „Carnavalul culorilor” din 12 februarie 2015, aflată la cea de a VII-a ediție, precum și „Cu penelul pe cerul Europei” din 7 mai 2015, aflată la cea de a VIII-a ediție;

- În luna iunie 2015 s-a organizat pentru a 8-a oară ciclul de expoziții reunite sub genericul „Luna iunie - luna expozițiilor“. Anul acesta s-au organizat un număr de 8 expoziții: artă plastică, fotografie, filatelie.

4. Activități în parteneriat cu instituții de învățământ și de tineret

- Sunt în derulare diferite activități în parteneriat cu instituții de învățământ în cadrul cărora se predă limba germană ca limbă maternă (Liceul „Diaconovici - Tietz“ din Reșița și Colegiul Național „C.D. Loga“ din Caransebeș), dar și cu cele în cadrul cărora se predă limba germană ca limbă modernă;

- Cadre didactice din Reșița, care ne sunt aproape: Yvonne Christa Demenyi, Loredana Kilvanya, Daniela Schmiedt, Gabriela Bocean, Ramona Berar, Constanța Bugariu (toate ciclul primar), Sonia Maria Chwoika, Alexandra Damșea (ciclul gimnazial și liceal) precum și Dolores Weisz;

- Activități precum cea dedicată zilei de 9 mai, Zilei Europei sau cea organizată cu prilejul zilei internaționale a copilului, „Te salut, copilărie“, aflată și ea la cea de a VII-a ediție, sunt demne de luat în seamă;

- Activitățile cu tineretul se derulează în majoritatea cazurilor cu cei activi în cadrul formației de dansuri populare germane „Enzian”, dar și cu alți interesați din rândul comunității sau din afara ei;
- Cercul de teatru școlar „Rolf Bossert”, patronat de către noi și de către Liceul „Diaconovici-Tietz“ din Reșița, a sărbătorit 15 ani de activitate la 6 octombrie 2014, în prezența unor oaspeți importanți din țară și de peste hotare;
- În cadrul Bibliotecii Germane „Alexander Tietz” au fost organizate mai multe manifestări dedicate copiilor și tineretului, actualilor sau viitorilor cititori la instituția de lectură publică;
- Pentru a doua oară a fost organizată la Reșița Ziua limbii germane, în 15 septembrie 2014;
- În luna noiembrie 2014 s-a organizat Sărbătoarea sfântului Martin cu tradiționalul Alai al Lampioanelor în mai multe localități din județ.

5. Activități cu caracter religios, de patrimoniu, activități cu deportații în fosta URSS, activități sociale

- Manifestări cu caracter religios desfășurate la Reșița, Oravița (282 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Dognecea (273 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Sasca Montană (263 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Tirol (164 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Văliug (154 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Rusca Montană (151 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Gărâna (143 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Brezon (135 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice) și Anina - Sigismund (85 de ani de la sfințirea bisericii romano-catolice), Slatina Timiș, Bocșa - Neuwerk și Caransebeșu Nou (ultimele trei sărbătorindu-și și ele hramul) ;
- În data de 16 noiembrie 2014 s-au comemorat în cimitirul din Sigismund, cartier al Aninei, victimele ambelor conflagrații mondiale, cu participarea din partea Consulatului Germaniei din Timișoara a domnului viceconsul Sigfried Geilhausen;
- Un alt obiectiv important al activităților noastre este păstrarea patrimoniului istoric al etniei și ridicarea a noi obiective care să ateste istoria și prezența etniei germane pe aceste meleaguri;
- În ianuarie 2015 s-au comemorat 70 de ani de la începerea deportării germanilor în fosta URSS. La cele două zile de manifestări comemorative la Reșița din 28 și 29 ianuarie 2015 au participat invitați din Anina - Steierdorf, Bocșa, Brad, Călan, Deva, Dognecea, Hunedoara, Lugoj, Oțelu Roșu și Reșița. În prima zi s-au desfășurat un simpozion în limba română și un concert, iar în cea de a doua, un recviem și o comemorare la Monumentul deportaților din parcul reșițean „Cărășana”. Manifestări religioase cu același conținut comemorativ s-au desfășurat în bisericile romano-catolice din Bocșa, Dognecea, Oțelu Roșu, Sigismund, Anina, Steierdorf și Sadova Veche;
- Desfășurarea de manifestări comemorative dedicate împlinirii a 100 de ani de la debutul Primului Război Mondial și 70 de ani de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, organizate în localitățile: Baru Mare (județul Hunedoara), Tirol, Brezon și Reșița;
- Activități ecumenice exemplificate prin: prezentarea cărții „Anul Maicii Domnului de la Scăiuș - 2014”, având ca autor pe mons. Alexandru Mesian, episcopul Eparhiei Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, din Lugoj, la Biblioteca Germană „Alexander Tietz“ din

Reșița, în data de 2 iunie 2015 și manifestarea premergătoare sărbătorilor pascale cu participarea corului „Fiamma“ al parohiei romano-catolice „Maria Zăpezii“ și al corului „Strana Strămoșească“ al parohiei ortodoxe române „Sfinții Apostoli Petru și Pavel“ din Reșița - Govândari, cu participarea pâr. Petru Berbentia, protopop de Reșița, și a pâr. József Csaba Pál, arhidiacon al Banatului Montan;

- În data de 12 decembrie 2014, în preajma zilei sfântului Nicolae, membrii asociației au vizitat Căminul pentru persoane vârstnice aflat în cartierul reșițean Marginea, oferind cadouri tuturor celor asistați. Cu această ocazie, formațiile culturale ale etniei germane au prezentat un program artistic.

6. Filiale ale asociației și activități desfășurate în alte localități, manifestări distractive și excursii

- Filialele noastre din Bocșa, Dognecea, Oțelu Roșu și Oravița au funcționat și în decursul acestui an de activitate, totalizând un număr de 11 manifestări;

- 22 manifestări distincte au fost organizate sau coorganizate în alte localități din țară unde nu există filiale, dar și peste hotare;

- Sunt evidențiate tradiționalele manifestări de Fășang, precum „Carnavulul copiilor“, „Sărbătoarea tăițelilor“, „Sărbătoarea gogoșilor“, marele bal de fășang (14 februarie 2015);

- Au fost organizate un număr de 11 excursii cu caracter cultural.

7. Premiul „Alexander Tietz“, noi membri de onoare, parteneriate

- Cea mai importantă distincție pe care o conferă anual etnia germană din Banatul Montan, Premiul „Alexander Tietz“, a fost decernat pentru anul 2014, la 12 octombrie 2014, mag. Udo Peter Puschnig din Klagenfurt, Austria, iar cea pentru anul 2015, la 25 aprilie 2015, prof. univ. dr. Karl Singer din Timișoara;

- În cadrul celui de al 28-lea an de activitate au fost primiți cinci noi membri de onoare ai asociației de cultură reșițene: Lucian Duca din Reșița (30 iulie 2014), dr. Julius Galfy din Timișoara (5 octombrie 2014), Peter Klier din Schweinfurt / Germania (22 ianuarie 2015), dr. Ada Cruceanu-Chisăliță din Reșița (5 martie 2015) precum și dr. Klaus Fabritius din București (1 iunie 2015);

- Parteneriate funcționează cu instituții și asociații similare din țară și de peste hotare.

8. Bilanț la încheiere

- În cadrul celui de-al 28-lea an de activitate, Asociația Germană de Cultură și Educație a Adulților din Reșița a organizat sau coorganizat cu partenerii săi un număr de 225 de activități. De la înființare, din 19 noiembrie 1987, au fost organizate sau coorganizate până în prezent 3.754 de manifestări.

Erwin Josef Țigla

Reșița, 5 iulie 2015